

BUSINÀ 74°

1998-1999

(Panizza Lorenzo – Pittaluga Lorenzo)

Buna sira, buna sira me cari siuri! E bén, c'mè c'la va? A j'èv smursà u telefunen? Am racumònd smursèl sübit, smursè ònche cui che anveci 'd sunè iv fòn gatgnèn an sacòcia, se no i c'mensi a gratèv dapert t e j'avсэн i s'as crèdu ch'iabi la rugna o i piógg. Antònt, ònche s'iv ciamu, i póri nént rispondi. O se no as бүтума d'acòrdi, si parli voi a stuma citu noi e a uarduma c'mè c'l'a va a finì.

E antònt 'fissa el prefisso'!

Gilindu ist ani a l'ha cumpì setòntaquatr'ani. Nèh c'ui porta bén? Speruma ad cuntinuè acsé ancora per tònc an, cun l'ai t du Signur e di 'sti Frà ch'is son sèmpèr dacc da fè per fè del bén.

Ist ani a suma stacc furtünà: u j'è turna rivà Padre Roberto (*Raccagni n.d.r.*) c'l'è sèmpèr an movimènt, u smejia in furèt. Noi al ringrasiuma per t t cul ch'el fa per 'sti fanciòt e l'Asuciasion.

Oh!, adès a suma entrà ant l'euro! Me a fas an pò' 'd cunfision quòndi c'a j'hó da véndi i me siras e i me strachén. Sé, l'è veira che fina adès s'andava an Betlem im pagavu ant na manera, a Gerusalem ant in'atra, e al Castlas ant in'atra ancora. Adès almenu a fas in presi sul ch'el vaga bén per t cc e per nént giuntèi al farò an pò' pü out! Auriv scumèti che ònche j'ater cumerciont ad l'Europa i fòn medesim? Sé, l'Euro l'è pròpi in gròn vantagì!

Ant el quistion internasiunal ist ani u j'è stacc pòc da reji. An Africa andò c'u j'è i noster misiunari u j'è sèmp del gueri; ant el Golfo u j'è mancà pòc ch'i spareisu turna e cul tanavlon del President 'd l'America anveci ad dè na mòn per бүтè an pò' d'uridin ant el mond, u s'è бүта a fè 'l gadòn, e anlura me ai mand a di: 'Clintón, 't ei pròpi in ciulandrón!'. Pó, desà che an Italia ad grònni a na j'uma pòchi, i mj a portu ònche d'adfora. 'Sti pover disgrasià ch'i portu chi da noi cun del carèti 'd nav che ogni tònt i vòn a moj!

Is barbison (*Abdullah Ocalan, leader del Partito dei Lavoratori del Kurdistan PKK, n.d.r.*) anveci i son andàcc a pièli cun l'areoplano e il fòn stè ant ina bèla vilèta. Me a digh che ist a l'è in regal ad Nadal che Bertinotti u j'ha facc a D'Alema.

Però noi ai дума na mòn a 'sa gént lé, c'mé c'l'ha facc cul indüstrial che andònda an machina cun u so sociu l'ha vist in neier ch'el mangiava l'erba. El fa fermè la machina e ui fa: "C'mèla che 't mòngi l'erba?". "Eh!" ui

rispond "a j'hó ancora trovà meja 'd travaj e a mbsògna c'am ròngia!". - "Ven, monta sù c'at port a cà mea". - "Ma uardè" u dis u neier "an pò' pù an là u j'è ònche me mujé c'l'a mòngia l'erba!" - "Fala amnì ònche lè" - "Ma aurisa nént distùrbè trop!" u dis u neier. L'indüstriäl el uarda an pò' an gir e al vig sing o sés puntén neier ant el prà: "E isi se ch'i son?" - "I son i me fiò, ònche lur i devu cunténtèsi e mangè l'erba...". "Adès a mònd in pulmén e i veni t cc a cà mea!". E u neier t t timid el fa: "Ma aurisa nént aprufitè trop..". E l'indüstriäl: "Stè tranquil, amnì t cc, ant el me giardén u j'è l'erba outa acsé!".

Mah! I disu che i pulitìc i fòn gnénte, ch'is bugiu pòc! Oh! Sé che is son bugià ant isti ltim meis. Dato che i cadrighén i son sémper cui, i j'hòn facc ònche lur u giò dla cadréga: i séi, cul giò c'u j'è sémper na cadrega 'd menu di giugadur, e cui ch'i s'a sbroju nénta j'armanu an pé e i venu eliminà. Oh! Per branchè cuc minister u j'è stacc 'd la gént c'l'a facc i sòut murtal, pés che a u circo Togni! E dato c'l'è t ta gent féina, is 'giò' i l'hòn ciamà 'il Ribaltone! I pòri pruvè ònche voi a cà vostra acsé i fèj i 'ribaltini'. Per furtèina, cuc minìster i l'hòn cunfermà: Berlinguer a l'istrusion püblica, e difatti el scòli i son sémper al medesim punto e i st dent i son sémpr'an gir. T t el quistion i son bouni per fè 'magno' c'mé c'a divu noi na vòta.

La Bindi a la Sanità. Speruma c'l'a riesa a fè b te an pò' d'urdin an t t is piluli ch'i véndu i farmacista. Adès u j'è del piluli per qualunque ròba: per l'anfargiù, per fè crèssi gli'óngi, per la 'cellulosa', per fè crèssi i cavì, per t t, ansuma. U bsògna stè atént a nént sbagliè pilula, perchè se no el pó capitè c'u 't vena na testa 'd cavì c'mé Carlo Marx. E tó mujé la pó ciamè u divorsio! Ad ogni modo la Bindi la vó b tè a pòst ònche l'uspidal e anlura l'ha decis ad licensiè i dutur ch'i travaü pòc e i malavi ch'i guarisu nénta!

El minìster 'd l'Ambient el vó fèm andè t cc an biciclèta, c'mé ch'el fa Romano (*Prodi*) che el vó bütè na tasa an sel carbon, la carbon-tax, acsé ui sarà pù mea 'd inquinamént. Se no, el pó capitè c'mé a cui doi milaneis ch'i son andacc a fè na gira an muntagna. Lè l'a risa u nas e l'a fa: "Se c'l'è 'sta sp sa?". E l: "A l'è l'aria pulida!".

El minìster di Trasport l'ha fisà doi ubiétiv per el feruvij: ist ani i trénu i riverròn an urari almeno au 90%; in atr'ani i riverròn a la stasion giüsta! El minìster del Finònsi u l'ha anventà la manera ad splèm sénsa fèm criè. L'ha anventà u Superenalotto. Uardè la cera ad cui ch'i fòn la fila da u tabachén per giughè la schedèina: i pagu e i son alegher! Ui va pròpi pòc per ciulèm!

Per el pension ui sarà na gròn rifurma. In atr'ani l'andrà an pension ammachì chi c'l'a capì c'mé c'us fa andèj. Me a crèd c'u sarà sémper la mede-

sima sunada. E magari el capiterà ancora che Cichen l'ancontra u so amis e ui fa: "Pidren, 't ei an pò' smòrt, at la presion outa?". "No, a j'hó la pensión basa".

Ònche u Signur el capiva pù se c'ui capitava an Italia e anlura l'ha mòndà a ciamè D'Alema, Prodi e Berlusconi. I rivu là e ui dis: "Ma pusibul ch'i riesci mai a bütèv d'acordi? Adès i m'ei pròpi stufà! Me fiò a pos pù mandèl zü perchè se no im la féi fora in'atra vòta e vujater i meriti na punision. Per sént'ani j'italiòn i devu spalè dl'aliàm e pó' a vigarruma". I trei i venu z e i fòn sübit del riunion. D'Alema u dis: "Compagni, a j'hó da dèvu du br t nutisii: la prùma che u Signur u j'è dabón e la sgonda che per sént'ani a j'uma da spalè dl'aliàm". Prodi a cui dl'Ulivo: "U bsògna c'av daga du nutisii: jèina bèla e l'atra br ta; u Signur u j'è dabón, c'mé c'a java sémper dicc e l'atra a l'è che per sént'ani a j'uma da spalè dl'aliàm". Berlusconi el va an sel palc davònti ai so, el fa in gròn suris a utònta dencc e el creja: "Alegher, forsa! A j'hó du bèl nutisii: a j'hó vist me pari e per i prosim sént'ani ui sarà du travaj per t cc!".

Chi a Lisòndria anveci el va t t bén! Cuca strà i l'hòn ròngiaia e ònche Piasa Marconi. Lé i j'hòn facc di bèi disign, del bèl banchéini ad preia. L'unic afari c'a j'hó nént capì a l'è cul cubo ad cimènt anver i banchèt: a meno ch'i l'abiu facc per i cònt!

Diversi strà i son ancora ruti e i continuu a sciapè e rangè, sciapè e rangè, c'mé an Via Giordano Bruno, lé dop la Sitadéla. Sé, el fogni i fòn cun calma, forse per dè du travaj ai disocupà.

Andè e amni da la Spinèta a l'è sémper in probléma. Me a capis nént, anveci ad slarghè el strà strici, i stensu culi larghi e acsé u j'è sémpre na coua d'asidént!

In dì a son pasà da Piasa Ratàs e, an pò' ch'ai sciar p c'mé na vòta, an pò' perchè u scarnebbiava, a j'hó vist jèn an mès a la piasa peina giutija ad machini, an s'na pedònna outa e stricia col bras bèle long c'u smiava ch'el féisa del segnalasion. T ta prùma a j'hó dicc: "Sé, i j'hòn facc bén a bütè in vigil ònche là per dirigi u trafic del parcheggio, però j'avu da fèj in post p comod!". Pó am son ausinà e a j'hó vist c'a l'era in monumént e i m'hòn dicc c'a l'era Ratàs. Eh! Gram Ratas! 'Sti artista muderni i bütu ansema doi stèch e pó i disu c'a l'è in monumént.

Epüra el Cumèn ad sold u n'ha facc s ; per esempi col m lti al biciclèti. Antònt che in vigil el fava la m lta a na ciclista, u j'è pasà na machina cun jèn adrera al vulònt sénsa sintüra, cun la sigarèta anvisca e ch'el parlava cou telefonen atacà a l'urigia. Ma el vigil l'ava nént témp, l'era trop ocupà perchè la biciclèta l'era trop periculosa! I disu che ant el 1996 sedesmila ciclisti i j'hòn nént pagà la m lta e adès ui riva a cà el cartèli! A l'è in bèl branchè ònche is!

Cun la tasa an sl'armenta pó' im hòn pròpi pià an gir, per nént di ad pés!
Dis ch'i j'hòn ancasà in miliard e p e per festegè i j'hòn anluminà t t el
Municipio! Ma a vot ch'i t'ja dagu andrera o ch'i diminuìsu cula 'd in
atr'ani? No, i s'ja tenu an berta, us sa mai!

Adès pó per urganisè mei j'afari del Cumèn e fè poca cunfision, i j'hòn
facc n'asienda nova specialisaia c'l'a fa du t t. As ciama Aspal e l'arman
sémper an sel spali a noi. Ad ogni modo is Asienda u s'anteresa du teater,
del mensi, del scoli, del farmacij; e pó magari dl'I.C.I., dl'I.C.I.A.P. e ui na
fissli!

Antònt adès uardè che cumudità: s'i vori andè a teater i póri crumpè el bièt
an farmaciaja, s'i j'ei d'amsogn in'aspirina i póri crumpèla a scóla, antònt
ch'i cumpagni el masnà, e s'i j'ei d'amsogn i buoni pasto per l'asilu j'an-
dei na sira au cinema e iv na crompi in bluchët!

Eh sé, chi a Lisòndria a suma grandius coi sold ad jater. Per fè el prugèt
del pont 'd la Sitadéla a suma andacc a serchè l'Architèt americòn, perchè
dis che chi da noi d'ingegner e d'architèt bon a fè in pont u na j'è meja!
Is pruget i l'hòn vist an pòchi e cui chi l'hòn vist i j'hòn dicc c'u smiava
na banana. D'jater i j'hòn dicc c'u smeja u 'Titanic'. D'ina manera o
d'in'atra speruma bén: ch'i abiu nént da sghiè c'mé an s'na pel 'd banana
o che is pont el fasa nént la fén d'u Titanic!

Adès la piònt lé, ma prüma 'd finì a pos nént fè a menu ad mandè in sal t
e in ricord al profesur Rangon che ist ani u m'ha lasà. Noi di frà a suma
sic r che da l'out um uarda e u sta atènt c'a digu nént del buricadi trop
grosi! L'è stacc in esempi per t cc. L'è stacc in fundatur d'ista asuciasion,
in Tersiari Francescòn cunvint. Ai manduma in sal t e na preghiera, perchè
adès c'a l'è après au Signur c'um daga na mòn a andè avònti, c'um daga
l'ispirasion ad presèntè u siur Messia ant la manera gi sta: cun an pò'
d'alegria, ma cun tònna cugnision, perchè t cc j'omi 'd bouna voluntà i
capisu l'amur du Signur e, c'mé ch'i divu i noster vègg, c'u bsògna crèdi
per salvès.

Adès a tacuma s bit e av presènt la me famija...